

ROMSSA-ERKLÆRINGEN

Politisk plattform for Tromsø kommune perioden 2023-2027
utarbeidet i samarbeid mellom Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti, Rødt,
Miljøpartiet De Grønne og Senterpartiet

ØKONOMISK STYRING	2
FELLESSKAP OG SMÅ SOSIALE FORSKJELLER	3
BOLIG FOR ALLE	4
GARANTIST FOR ET SERIØST ARBEIDSLIV	5
TRYGGE HELSE- OG VELFERDSTJENESTER	6
EN GOD OPPVEKST VARER HELE LIVET	7
KULTUR, IDRETT OG FRILUFTSLIV FOR ALLE	10
EIERSTRATEGI.....	12
NÆRINGSPOLITIKK	12
STYRINGSMODELL.....	13
FORDELING AV POSISJONER	13
UNDERSKRIFTER.....	14

TROMSØ KOMMUNE – FELLESKAP OG BÆREKRAFT

Vi lever i urolige tider. Flere utfordringer som klima- og naturkrise, et krigførende naboland, dyrtid og usikker energisituasjon skaper store, raske og varige endringer. Dette fører til utrygghet og skaper nye trusselbilder for enkeltmennesker og lokalsamfunn. De økonomiske forskjellene mellom fattige og rike øker. Dette utfordrer tilliten og samholdet.

Klima, miljø og natur legger rammene for all politikk, og kommunen skal ta kraftfulle grep for å kutte klimagassutslipp og omstille seg. Sosial, økonomisk og miljømessig bærekraft skal ligge til grunn for alle politikkområder.

Urolige tider krever trygg økonomisk styring og stram prioritering. Samarbeidspartiene forplikter seg til å jobbe for å sikre fellesskapets ressurser, rettferdig fordeling, utjevne forskjeller og trygge best mulig velferdstilbud til alle våre innbyggere.

Vår viktigste prioritet i perioden er å bekjempe utenforskap og sosiale forskjeller.

I dagens geopolitiske situasjon skal Tromsø være en motor for å utvikle bærekraftig næringsvirksomhet og innovasjon, øke samarbeidet i regionen, samt sørge for våre interesser i den nordiske akselen mot Sverige og Finland. Tromsø skal sikre sin posisjon som et arktisk forbilde i verden, hvor forskning, kompetanse, næringsutvikling og ungdomsmedvirkning står sentralt.

Samarbeidspartiene skal sørge for å styrke Tromsøs attraktivitet gjennom tilrettelegging for gode liv og utviklende, trygge og spennende arbeidsplasser.

Samarbeidspartiene vil at vi minst skal ta imot det antallet flyktninger som blir forespurt av staten. Tromsø skal fortsatt være en solidaritetsby.

Stadig mer komplekse oppgaver faller på kommunen, som må se til at dagens innbyggere får gode og trygge velferdstjenester, samtidig som man sikrer fremtidige generasjoner. Framover vil kommunen ha store utfordringer knyttet til rekruttering og kompetanse for å håndtere dette. Samarbeidspartiene vil jobbe for bedre rekruttering og ivaretagelse av kritisk kompetanse i helsesektoren, utdanningssektoren og i andre viktige yrkesgrupper. Vi må bruke pengene på egne ansatte, og unngå alt for stor bruk av vikarer og eksterne konsulenter.

ØKONOMISK STYRING

Urolige tider påvirker kommuneøkonomien. Forutsigbarhet og tydelig budsjettering vil derfor være nødvendige verktøy i den kommende perioden. De nye oppgavene må løses innenfor kommunens økonomiske rammer. For å sikre et bærekraftig samfunn må vi prioritere tydelig hvilke oppgaver vi skal løse. Innbyggerne skal på lik linje ha muligheten til å delta i samfunnslivet, og velferdsutviklingen skal komme hele samfunnet til gode.

Samarbeidspartiernes fokus på å bekjempe utenforskap og sosiale forskjeller, og dette vil bli tydeliggjort gjennom kommunens økonomistyring.

Endret demografi tilsier økt behov for kommunale tjenester. De statlige rammene for kommunal drift er for lave, og samarbeidspartiene vil arbeide for å styrke disse.

Det politiske økonomiarbeidet skal preges av åpenhet, og samarbeidspartiernes forslag til budsjett skal fremlegges for allmennheten i god tid før vedtakene gjøres.

Samarbeidspartiene ønsker i større grad å synliggjøre Tromsø kommunes miljøavtrykk. Klimabudsjett og klimaregnskap, samt arealbudsjett og arealregnskap skal være en del av kommunens budsjett og regnskap.

Dyrtid og renteøkninger gir store økonomiske utfordringer for innbyggerne. Samarbeidspartiene er opptatte av å holde de kommunale avgiftene og skattetrykket nede. Vi vil ikke øke eiendomsskatten for private boliger de neste to årene, og heller ikke kontorjustere den. Vi skal ikke øke vann og avløpsavgiftene de neste to årene.

Tromsø kommune står foran flere større investeringer. Dette krever økt planlegging, og en skal derfor legge en investeringsplan for oppvekst, helse, idrett, kultur og klimatilpasning for de neste ti årene.

Dagens økonomiske situasjon tilsier økte kostnader ved investeringer gjennom økt rente. Dette gir krav til langsiktig planlegging. Samarbeidspartiene vil derfor i løpet av perioden se på strukturen til eldreomsorgen, for å sørge for at man har den riktige menyen av tilbud for å møte fremtidens krav til tjenester.

FELLESSKAP OG SMÅ SOSIALE FORSKJELLER

I Tromsø er det rundt 1.300 barn og over 700 familier som lever i fattigdom. Samarbeidspartiens fokus nummer en er å redusere dette tallet kraftig i neste fireårsperiode. Dyrtiden har rammet de som har minst fra før, matkøene øker og andelen som sliter med å betale regningene sine er sterkt bekymringsfullt. I dag er det alt for mange som faller utenfor skole og arbeid. Å gi folk tilgang til arbeid er et våre viktigste tiltak for å bekjempe fattigdom, samtidig skal de som er utenfor arbeid leve anstendige liv.

Samarbeidspartiene vil:

- Styrke innsatsen for innbyggere med store levekårsutfordringer.
- Sørge for at sosialhjelpsutbetalingene er høye nok til at alle kan leve anstendige liv, jobbe for å øke satsen slik de har gjort i Oslo og i Bergen.
- Innføre 3.000 kroner i fribeløp for sosialhjelpsmottakere.
- Utvikle og styrke innføringen av modellen "Nye mønstre" i samarbeid med NAV.
- Legge til rette for at alle kommunale tjenester i samarbeid med frivillige organisasjoner identifiserer barn og unge som faller utenfor som følge av sviktende økonomi.
- Sørge for at barn i lavinntektsfamilier får anledning til å delta i fritids- og kulturaktiviteter ved at dette behovet alltid inkluderes når skjønnet for utmåling av økonomisk sosialhjelp kommer til anvendelse i NAVs saksbehandling.
- Etablere gode strukturer for oppfølging av rusavhengige, med tanke på bolig, arbeid, aktivitet og sosial oppfølging.
- Lav egenbetaling i fritidsaktiviteter idretts- og kulturtilbud og legge til rette for trygge og gratis leke- og møteplasser for barn og unge.
- Anvende områdemidler på 25 millioner kroner de neste fem årene til å øke bokvalitet og levekår i utsatte bydeler for å få ned sosiale forskjeller.
- Styrke den flerkulturelle kompetansen til ansatte i kommunen, og styrke frivillige organisasjoner som arbeider for inkludering av kvinner i jobb og i samfunnet.
- Sørge for botilbud for sårbare grupper, blant annet gjennomføre botilbud for kvinner i aktiv rus med krisesenterplasser.
- Fortsette å styrke samarbeidet og ressursene til frivillige organisasjoner.

BOLIG FOR ALLE

Alle trenger et hjem og Tromsø skal være en kommune med plass til alle. Dagens boligmarked er med på å øke forskjellene og gjøre det vanskelig for folk med vanlige inntekter å eie en bolig. Foreldrebanken skal ikke være avgjørende for om man har råd til å komme inn på boligmarkedet.

Forrige periode ble det igangsatt en boligreform, der en blant annet opprettet et eget boligselskap, Tromsøbolig KF. Foretakets formål er å ivareta kommunens oppgaver gjennom å eie, forvalte, utvikle og bygge utleieboliger for kommunen. Foretaket skal også forvalte realverdiene som eiendommene representerer gjennom kostnadseffektivt vedlikehold, drift, forvaltning og utvikling av eiendommene.

Samarbeidspartiene vil videreføre boligreformen, og bidra til en tredje boligsektor slik at langt flere får tilgang til å eie egen bolig, men også tilby bolig for langsiktig leie. Reformen må inneholde en bredde av tiltak. Kommunen skal derfor gjennom boligreformen gjøre følgende:

- Prioritere sosial boligbygging ved å regulere, bygge og kjøpe flere kommunale boliger. Andelen kommunale boliger i Tromsø skal øke fra 5,9 prosent til 8 prosent i perioden.
- Forsøke med ikke-kommersielt boligprosjekt. Boligene skal ikke selges til vanlig markedspris, men prisen skal dekke kostnadene til tomt og utbygging. Tilbudet skal være rettet inn mot folk som ikke kommer seg inn på boligmarkedet på andre måter. Det må lages retningslinjer som sørger for at boligene forblir ikke-kommersielle, og at prisøkninga ikke skal være større enn konsumprisindeksen.
- Søke samarbeid med lokale boligbyggelag og andre aktører i boligmarkedet for å teste ut nye og innovative modeller for å få flere inn på boligmarkedet, som leie til eie, boligklynger, småhus, kollektiv og eldretun.
- Sette som premiss i nye boligprosjekter en reservasjon på 10 prosent av nye leiligheter til egne formål og påse at kommunen bruker sin forkjøpsrett ved salg i boligsameier der avtale om dette foreligger.
- Styrke arbeidet med å få mennesker som bor i kommunale boliger over i permanente boløsninger, gjennom blant annet økt bruk av tilvisningsavtaler, startlånordning, booppfølging og samarbeid med NAV.
- Utrede det kommunale handlingsrommet med tanke på å begrense de negative effektene av korttidsutleie.
- Se på muligheten til å øke antall kommunale utleieboliger i distriktene.
- Utrede kommunal bostøtte også for innbyggere som ikke bor i kommunale boliger.
- Å leie hos kommunen skal skje til en rimelig penge. Dagens løsning der stadig flere av leietakerne får gjengs leie minus 10% er en form for kommunal bostøtte, som skal videreutvikles. Samarbeidspartiene vil på sikt at rabatten skal øke fra 10% til 15%.
- Ha som mål å fjerne tidsavgrensede leiekontrakter på kommunale utleieboliger, slik at spesielt barnefamilier sikres trygghet for bosituasjonen i alle fall så lenge barna går på skolen.

Husbankens ordninger er et av våre viktigste virkemidler i boligpolitikken. Samarbeidspartiene skal arbeide med Husbanken på nasjonalt nivå for å se på rammebetingelsene og være en pådriver for at Husbanken skal få et sterkere mandat. Videre skal man bruke startlånordningen aktivt, og om nødvendig øke rammen slik at flere får muligheten til startlån.

Byggeplasser kan være miljøverstinger, og det er mange flere miljøvennlige valg man kan ta når man skal bygge bolig. Når kommunen skal bygge nye boliger, bør miljøstandarden være slik som andre boliger som bygges nå, med fokus på energieffektivisering, byggemateriale etc.

GARANTIST FOR ET SERIØST ARBEIDSLIV

Tromsø kommune er en stor arbeidsgiver, med mange ansatte i et stort mangfold av yrker. En av de største utfordringene kommunen står overfor er høy grad av utskifting av ansatte og rekruttering. De ansatte er kommunens viktigste ressurs, og kommunen må ha en god arbeidsgiverpolitikk for alle faser i livet.

Mange unge havner utenfor arbeidslivet, noe som skaper utenforskap og bidrar til fattigdom. Gjennom inkluderende tiltak og bedre tilrettelegging for lærlingeplasser, kan Tromsø kommune bli en motor i å tilrettelegge for at flere skal ha mulighet til å prøve seg i arbeidslivet.

Samarbeidspartiene garanterer for et seriøst arbeidsliv, og vil gjennom tett, forpliktende og strategisk samarbeid mellom politisk ledelse, fagbevegelsen og verneombud, jobbe for fortsatt heltidskultur, der ansatte tilbys hele faste stillinger i kommunen. Gjennom perioden skal vi være garantist for at grunnleggende velferdstjenester ikke skal privatiseres eller kommersialiseres.

Videre vil vi gjennom perioden:

- Jobbe for at de ansatte gjennom tillitsbasert ledelse og styring får ansvar og brukt sin kompetanse til å gi brukerne bedre tjenester. Arbeidet skal gjennomføres i tett samspill med brukerorganisasjoner, tillitsvalgte, verneombud og ledelsen i kommunen.
- Sikre god ledelsesopplæring som ivaretar trepartssamarbeid, medbestemmelse, ytringskultur og hindrer lojalitetspress.
- Jobbe for å gi flere mennesker mulighet til arbeidstrening, vise fleksibilitet overfor egne ansatte og gi mennesker med nedsatt arbeidsevne en dør inn i arbeidslivet.
- Få flere unge i jobb. Støtte og samarbeide med NAVs Rekrutteringsutdanning og andre relevante offentlige, private og frivillige organisasjoner om satsingen.
- Se til at kommunen samarbeider med og bruker NAV og Ressurs AS for å skape helhetlige og effektive tiltak for unge som står utenfor arbeid og aktivitet.
- Tilrettelegge for at innbyggere med minoritetsbakgrunn kommer raskere ut i arbeid. Støtte og samarbeide med Menn i helse og Prepp-prosjektene hos NAV, samt andre lignende initiativer i privat og offentlig regi.
- Sørge for at det legges vekt på lønns- og arbeidsvilkår i offentlige kontrakter ved kommunale anbudsrunder, i tråd med Oslo-modellen, samt oppfølging av disse kontraktsforpliktelsene.
- Sørge for moderasjon i lederlønninger i kommunalt eide selskap.
- Øke bruken av innovative anskaffelser for å få bedre og mer effektive tjenester i kommunen.
- Jobbe for at kommunalt ansatte i Tromsø skal ha rett til lønna ammeferie til barnet er to år.
- Oppfylle stabiliserings- og rekrutteringsplanene innen avdelingene helse- og omsorg, oppvekst, kultur og utdanning, og bymiljø.
- Utarbeide tiltaksplan for rekruttering av mennesker med nedsatt funksjonsevne.
- Sikre fagbrevsløp for assistenter i skole og helse og skape gode ordninger for assistenter som ønsker fagbrev.
- Innføre at tilbyderens aktive arbeid med inkludering av ungdommer og voksne som har falt utenfor skole- eller utdanningsløpet, kan sidestilles med lærlinger på kommunale kontrakter.

- Få på plass flere lærlingeplasser, trainee-ordninger og sommerjobber for ungdom i kommunen.
- Sørge for at seniorer som ønsker det kan arbeide i kommunen etter oppnådd aldersgrense, uten at det skal komme i konflikt med deres pensjonsytelser.

TRYGGE HELSE- OG VELFERDSTJENESTER

Tromsø kommune skal ta vare på hele mennesket, i alle aldersgrupper. Det handler om god oppfølging når man venter barn hos jordmortjenesten, hjemmetjenester og tett oppfølging, hjemmebesøk hos alle over 79 år, lavterskeltilbud innen psykisk helse, gode helsestasjoner, dagsentertilbud og kommunale botilbud som bolig, sykehjems plasser og avlastningsplasser.

Vi må styrke folkehelseperspektivet i alle områder i kommunen. Det handler om gode tjenester og forebygging for å ha god helse fra man er nyfødt og gjennom hele livet. Det skal være enkelt og rimelig å leve sunne og gode liv i Tromsø kommune.

Endringen i demografien utfordrer tjenestetilbudene. Etterspørselen etter fagfolk i helsesektoren er krevende. Innføringen av Tromsø-modellen for fastleger har blitt en modell for hele Norge, må videreføres og videreutvikles. Samarbeidspartiene vil jobbe for rekruttering og stabilisering, og har en ambisjon om å begrense dyre bemanningsbyrå, og i stedet øke grunnbemanningen i helsesektoren.

Kommunen har et stort etterslep på investeringer som må tas igjen. Vi ser at økningen av eldre og demente fremover vil medføre at vi, så snart som mulig, må starte planleggingen av neste sykehjem.

Samarbeidspartiene vil derfor:

- Bygge 300 nye omsorgsboliger på flere nivåer og til flere ulike grupper den neste perioden.
- Starte byggingen av nytt bo- og velferdssenter på Kvaløya
- Pusse opp og rehabiliterer Kroken sykehjem og Jadevegen
- Bygge ny legevakt i tett samarbeid med UNN
- Utvikle Sydspissen helsesenter til et fremtidsrettet helsesenter
- Sertifisere et sykehjem innenfor ordningen Livsglede for eldre. Livsglede-hjem skal sikre at eldre får tilrettelagt aktiviteter, frisk luft og meningsfulle øyeblikk.
- Gjøre Tromsø til et aldersvennlig samfunn som er universelt utformet
- Arbeide for å opprette flere eldretun, hvor man har godt sosialt fellesskap og tilbud om vaktmestertjenester, mat og aktivitet
- Beholde de to jordmorstillingene som i dag er finansiert av statlige midler.
- Samarbeide med UNN om styrking av jordmortjenesten og motvirke bemanningskrisen i fødsels- og barselomsorgen.
- Styrke barseltjenesten i flyktingetjenesten.
- Tromsø skal jobbe for å implementere FN-konvensjon om rettigheter for mennesker med nedsatt funksjonsevne, CRPD, i den kommunale forvaltninga.
- I perioden jobbe for å styrke bruken av behandlingsformer som utgjør et alternativ til medisinbruk, for eksempel «Grønn resept», i større grad bruker trening, aktivitet og kostholdsplaner i stedet for medisiner.
- Samarbeid med UiT om fortsatt å sikre Psykhjelpa ved Tvibit.
- Vi vil vurdere ordninger for å styrke psykologtilbudene i bydelene.

- Gjennomføre et forsøksprosjekt med økt grunnbemanning på en enhet for å måle og evaluere tiltaket om det gir mer kvalitet, mindre sykefravær og mindre vikarbruk.
- Sørge for rekruttering og ivaretagelse av helsepersonell.
- Samarbeide med UiT om å styrke utdanningsløp som sikrer kompetent helsepersonell.
- Tromsømodellen for fastlegeordningen skal videreføres.
- Sørge for en oppdatert folkehelseplan.
- Vi skal ha et lokalt forsøk med en prøveordning for rusmiddelanalyse.
- I samarbeid med politiet prøve ut et kommunalt pilotprosjekt med alternative reaksjonsformer og tilgang til helsehjelp og rådgivning ved pågrepelse for bruk eller besittelse av narkotika til eget bruk.
- Styrke lavterskeltilbud for psykisk helse uten henvisning.

EN GOD OPPVEKST VARER HELE LIVET

Vi må sikre gode og trygge oppvekstvilkår for ungene våre. Alt for mange unge mennesker faller utenfor skole og arbeidsliv. Tegn til utenforskap kan oppstå veldig tidlig. Forebygging og inkludering må derfor inn fra allerede barnehagen av. De økonomiske forskjellene skaper også et klasseskille for barn. Derfor er det viktig å senke den økonomiske terskelen for å kunne ha barn i barnehage, SFO og i fritidstilbud i hele kommunen. I kjølvannet av koronapandemien har vi fått en økt bekymringsfull trend i dårligere psykisk helse blant barn og ungdom. Det tar samarbeidspartiene på høyeste alvor.

Samarbeidspartiene vil:

- Lage en finansieringsplan for stabilisering og rekruttering av personell til avdeling for oppvekst, utdanning og kultur, inkludert en tiltakspakke for å rekruttere og stabilisere barnehageansatte, deriblant sikre lønn for kompetanse og at bemanningsnormen skal gjelde hele dagen
- For å sikre alle ettåringer barnehageplass trappe opp mot flere barnehageopptak, aller helst i nærområdet, og på sikt sikre løpende opptak.
- Sikre sunn og variert mat med likt tilbud i kommunale barnehager
- Beholde søskenmoderasjon mellom barnehage og SFO
- Stille krav om barnehagefaglig kompetanse hos eier, og sikre at offentlige tilskudd og foreldrebetaling går til en bedre barnehage. Nye barnehager skal være i kommunal regi.
- Bygge Tromsdalen skole.
- Gi seksåringene en bedre start på skoletiden ved å ha mer tid til lek i løpet av skoledagen.
- Styrke svømmeundervisninga.
- Innføre skolemat i hele Tromsøskolen som et viktig sosialt utjevningstiltak i samarbeid med regjeringa.
- Gi elevene et nært og naturlig forhold til dyrking av mat gjennom dyrking på skolene og barnehagene, samarbeid med Holt Økopark og lignende
- Øke kontaktlærertida, starte med 1-4. klasse, og øke oppover i systemet.
- Gjennomføre et forsøksprosjekt med økt grunnbemanning i minst en SFO/barnehage med mål om mer kvalitet, mindre sykefravær og mindre vikarbruk.
- Gratis SFO til de med tredje barn eller flere. Både barn i barnehage og SFO regnes med når man vurderer hvor mange barn familien har.
- følge opp Sannhets- og forsoningskommisjonens rapport, og bidra til økt kunnskap og forståelse for samisk og kvensk kultur og språk

- Som en av de viktigste samiske språk-kommunene er det å utvikle og beskytte det samiske språket et ansvar Tromsø kommune skal og må ta.
- Tromsø bør bli en samisk språkstimuleringskommune.
- Vi skal åpne samisk ungdomsskoletilbud og styrke det samiske språktilbudet for elever i Tromsøskolen.
- Den samiske undervisninga må styrkes med tanke på digitale verktøy og lokaliteter som passer undervisninga. Videreutvikle det samiske barnehage- og skoletilbudet.
- Bidra til å tilrettelegge for feiring av Samenes nasjonaldag 6. februar i alle skoler, for å påse at alle samiske barn får feire dagen i Tromsøskolen.
- Flere sosiallærere, helsesykepleiere og miljøarbeidere i skolen.
- Styrke praktisk-pedagogisk tjeneste og se til at spesialpedagogisk tiltak må følge over fra skole til SFO
- Sikre det internasjonale skoletilbudet i Tromsø.
- Sikre at alle kommunalt ansatte har tilstrekkelig kompetanse på seksualitets- og kjønns mangfold til å kunne gi alle innbyggere like tjenester.
- Rullere handlingsplanen for kjønns- og seksualitets mangfold i Tromsø.
- Bekjempe hatkriminalitet, mobbing i skolen og diskriminering i arbeids- og boligmarked av transpersoner, homoer, lesber, bifile og andre skeive.

Barnevernet har vært i en utfordrende situasjon over år. Tjenesten må sikres til det beste for barna og foreldrene.

- Utvide familieråd i barnevernet.
- Gjennomføre barnevern- og oppvekstreformen.
- Videreføre rekrutteringstiltak.
- Bidra til at ansatte i en krevende arbeidssituasjon har kollegastøtte og mentorordninger.
- Styrke skjæringspunktet mellom familier med ulike bakgrunner og barnevernet.
- Ta ned barrierer for barnevernets arbeid.

EN FRAMTIDSRETTET BYUTVIKLING I TROMSØ

Tromsø har en krevende topografi, klima- og værforhold. Byen har preg av historiske bygninger, samt nytenkende og moderne byutviklingsprosjekter. Det er viktig å ha en framtidsrettet byutvikling som tar innover seg endringer i befolkningssammensetning, klimautfordringer og mobilitetsutfordringer. Tromsø skal være et godt sted å bo, leve, arbeide og drive næringsutvikling. Vi skal planlegge slik at hverdagen er så smidig som mulig, at man ofte velger miljøvennlig framkomstmidler og har gode tilbud i nærområdene sine.

- Tenk Tromsø er et viktig virkemiddel for å få ned klimautslipp, få bedre og hyppigere kollektivtransport, få flere til å velge sykkel og gange når de kan, og gir smidigere trafikk løsninger for alle som ferdes i Tromsø til fots, sykkel, kollektiv og bil. Kvaløyforbindelsen ligger fast i Tenk Tromsø.
- Jobbe for å øke det statlige bidraget i byvekst avtalen ved neste mulighet.
- Samarbeidspartiene stiller seg bak nullvekstmålet i byvekst avtalen. I arbeidet med porteføljen med byvekst avtalen vil vi utforske rommet for å bruke midler utenfor bygrensene.

- Sikre god vinterdrift og jobbe for et trafikksikkert og sammenhengende gang- og sykkelnett i Tromsø i tråd med strategiene for gåing og sykling i Tromsø kommune.
- Jobbe for å få flere busser til distriktsonrådene i Tromsø.
- Sikre trafikksikkerhet i distriktene.
- Jobbe for å realisere Nord-Norge-banen.
- Vi skal videreføre en kompakt byutvikling.
- Sikre at fortetting i etablerte boligstrøk gjennomføres med god kvalitet og på en måte som legger til rette for flere ulike funksjoner og bebyggelse i hver bydel.
- Mange som ønsker å bo i distriktet opplever problemer med å få bygge bolig. Delvis skyldes det uvilje mot å selge tomter eller hus, delvis skyldes det for rigide regler om fradeling av mulige boligtomter. Områder som ikke egner seg til jordbruk eller er gode friluftsområder, skal kunne vurderes for mulig regulering til bolig.
- Verne om Tromsømarka og tilsvarende bonære friluftsområder på fastlandet og Kvaløya.
- Beholde dagens markagrense på Tromsøya som en grønn lunge for å ivareta fauna og flora samt sikre nærhet til leke- og friluftsområder for alle, og utrede å inkludere fjæraområder i grensa, som Fagerengfjæra.
- Styrke tilrettelegginga av friluftsliv.
- Gjennomføre et opprydningsarbeid i gamle reguleringsplaner, for å sikre at arealutnyttelsen skjer i tråd med dagens intensjoner i planleggingen.
- Utvikle sentrum som en attraktiv møteplass for Tromsøs befolkning med variert handel og kultur, gode byrom, og god fremkommelighet for myke trafikanter i alle aldre.
- Vurdere gjeninnføring byantikvar.
- Øke støtten til utviklingslagene med femti prosent.

EN GRØNN, BÆREKRAFTIG KOMMUNE

Klima, miljø og natur legger rammene for all politikk, og kommunen skal ta kraftfulle grep for å kutte klimagassutslipp og omstille seg. Tromsø skal være en ledende motor for omstilling og bærekraftig industriutvikling i Norge.

Samarbeidspartiene vil:

- Nullvekstmålet står fast og er førende for planlegging i Tromsø.
- Videreføre klimabudsjett- og regnskap i med forpliktende mål og tiltak i alle kommunens planer, og inkludere arealbudsjett og arealnøytralitet.
- Legge til rette for gjenbruks- og reparasjonstjenester, for eksempel utlån av lokale og verktøy.
- Vise mulige konsekvenser for klima, energi og miljø i kommunens saksfremlegg.
- Fortsette satsingen på utbygging av landstrøm for skipsfarten.
- Utvikle Grøtsund som en motor for grønn industri.
- Innføre kildesortering i kommunale virksomheter der dette mangler.
- Øke innsatsen for vask og feiing av veier.
- Sørge for at kommunen er en aktiv deltaker i programmet "EUs samfunnsoppdrag for klimatilpasning"
- Ikke tillate nye felt med fritidsbebyggelse i områder med myr, fjæra og matjord. Samarbeidspartiene vil ta vare på viktige natur, reindrifts- og friluftsområder.
- Samarbeidspartiene står fast ved vedtakene i Kystsoneplanen.

- I stedet for å bygge nytt, vurdere å bevare bygg.
- Tromsø skal ta i bruk flere fossilfrie byggeplasser i kommunal regi. Vi har begynt og skal fortsette.
- Etablere lokal fornybar energiproduksjon, blant annet solceller og geovarme.
- Videreutvikle Remiks sitt samfunnsoppdrag, eksempelvis gjenbruksordningene.
- Sikre gode rammevilkår for Remiks nye bruktbuikk og gjenbrukshall i den gamle Postterminalen.
- Sikre at det vedtatte mekkeverkstedet blir gjennomført, slik at folk kan ha et sted for å reparere.
- Legge til rette for gjenbruksutsalg av brukte byggevaremateriell.
- Ha et fokus på urbant landbruk, legge til rette for folkeparker, bevaring og vern av matjord.
- Miljørettet helsevern skal ha en sentral rolle i forebygging og videre byutvikling.
- Foreta en helhetlig kartlegging av eksisterende og tidligere skytebaner i Tromsø kommune med formål om å vite forurensingsbelastninger.
- Sørge for at private aktører også gjennomfører slike kartlegginger.
- Føre var-prinsippet skal gjelde i alle byggesaker.
- Nybygg bør bygges som energimerke plussus.
- Kommunen bør foreta en gjennomgang av eksisterende bygningsmasse med tanke på energieffektivisering og mulighet til å oppgradere energiproduksjonen, for eksempel med solcelle-energi, jordvarme eller lignende.
- Vi skal ikke bygge nye vindkraftanlegg på land og i natur.
- Legge til rette for konsum og produksjon av lokale produkter.
- Bidra til å skape holdningsendringer i tidlig alder om bærekraft, gjenbruk og kildesortering.
- Forsvarlig behandling av forurensede masser, blant annet snødeponi, må gjennomgås.

KULTUR, IDRETT OG FRILUFTSLIV FOR ALLE

For å være et attraktivt sted å bo og leve, skal Tromsø kommune satse på kultur, idrett og friluftsliv i et bredt folkehelseperspektiv. Tilrettelegging, tilgjengelighet og lave kostnader knyttet til å være aktiv gir gode liv og helse. Det viktigste framover handler om å forhindre utenforskap og frafall også i de organiserte delene av idrett- og kulturliv. De frie aktivitetene skal i tillegg styrkes, og vi må sikre gode vilkår for amatørfeltet.

Kommunen er avhengig av et bredt lag av frivillighet og vil jobbe tett med frivillige organisasjoner.

Samarbeidspartiene vil jobbe for innen kulturen:

- Å videreføre UNG kulturrabatt og videreutvikle ordningen for de som trenger det mest.
- Å styrke kulturens infrastruktur som øvingslokaler for dans og teater.
- Å utvikle et nytt kulturkvartal i Tromsø, i samarbeid med flere kulturaktører, for eksempel Arktisk filharmon, Nordnorsk kunstmuseum og Norges arktiske universitetsmuseum.
- At Musegata 2, dagens kunstforening, skal renoveres og bli Kunstens hus.
- Å bygge ut Rådstua teaterhus.
- Å styrke kulturskolen, herunder arbeide for reduserte priser som gir økt tilgjengelighet. I tillegg ønsker vi økt kulturskoleaktivitet i bydeler og bygder.
- Arbeide for at Kulta skal kunne ta vare på sin egenart både artistisk og kunstnerisk på best mulig måte.

- Legge til rette for at profesjonelle frilanskunstnere innen ulike kunstformer og sjangre har gode arbeidsvilkår i Tromsø og arbeide for bedre rammevilkår for den profesjonelle kulturnæringen.
- Jobbe for ny ungdomsklubb i Tromsdalen.
- Jobbe for at eksisterende fritidsklubber har økonomi til å utvide åpningstidene.
- Tilrettelegge for at skolebygg brukes til øvingslokaler og at prisene holdes nede.
- Sørge for at Kulturhuset fortsatt brukes til kultur.
- Alfheim aktivitetshus skal videreføres og styrkes.
- Fortsette støtten til Tromsø Arctic Pride, som vår viktige samarbeidspartner på kjønns- og seksualitetsmangfold.
- Fortsette å legge til rette for store og mindre festivaler i Tromsø.
- Å kalle opp flere gater etter kvinner.
- Videreføre det gode samarbeidet med Sametinget gjennom samarbeidsavtalen.
- Støtte opp om prosjekter som øker forståelse og kunnskap om vår felles samiske historie i Tromsø, gjennom samarbeid med aktører som Romssa Sami Viessu (Samisk hus) og Gaisi språksenter.
- Ønsker å realisere en aktivitetsguide på kulturfeltet, lik den på idretten.

Samarbeidspartiene vil på idrett:

- Ansette en egen idrettssjef i Tromsø kommune.
- Videreføre et godt samarbeid mellom Tromsø idrettsråd og Tromsø kommune.
- Sikre og sette av tilstrekkelig med areal for utvikling av anlegg for idrett og fysisk aktivitet.
- Bidra til realisering av ny storhall for fotball på Elveneset i Tromsdalen.
- Bygge ny Tromsøhallen for å sikre moderne anlegg, som løser hallidrettenes behov.
- Utvikle Valhalla Arena til helårsanlegg for friidretten.
- I tillegg vil en bygge fullverdige idrettsflater ved alle skoler som bygges i kommunal regi.
- Styrke idrettslag og organisasjoner økonomisk for å få ned kostnadene for barn og unge til å delta.
- Fortsatt støtte aktivitetsguiden i idretten.
- Etablere aktivitets- og friluftsparker i bydeler etter mal fra Charlottenlund.
- Jobbe for at TURBO-ordningen skal videreføres og utvikles til andre bydeler og distrikt, slik at utlån av sports- og friluftsutstyr er lett tilgjengelig og utvide tilbudet til å ha idretts- og turutstyr for personer med funksjonsvariasjon.
- Pusse opp dagens ishall. Legge til rette for planlegging av en ny ishall på sikt.
- Få på plass en forvaltningsplan for Tromsømarka, som skal definere Tromsømarka og hva som skal vedlikeholdes av viktige turstier og utfartssteder.
- Legge til rette for flere frisbeegolf-baner i kommunen.
- Bedre tilrettelegging ved populære utfartsområder og jobbe for å styrke bussrutetilbud til utfartsområder.

EIERSTRATEGI

Tromsø kommune har en eierportefølje av stor verdi og betydning. Samarbeidspartiene skal sikre et fortsatt sterkt offentlig eierskap for å ta vare på fellesskapets interesser, råderetten over naturressursene og langsiktig verdiskaping i Tromsø kommune. Vi skal føre en aktiv og forutsigbar eierskapspolitikk med forutsigbar utbyttepolitikk.

Formannskapet skal ha det utøvende eieransvaret for kommunens ulike selskap. Det skal kreves utbytte som samsvarer med det politiske formålet med selskapene, uten å svekke selskapenes evne til å løse sitt samfunnsoppdrag. Selskapene skal i sine årsregnskap inkludere trippel bunnlinje, og vise sitt økonomisk, sosiale og klima og miljømessige bærekraftregnskap.

NÆRINGSPOLITIKK

Tromsø kommune er den arktiske hovedstaden, og Nord-Norges spydspiss for det grønne skiftet. Vi skal utøve aktiv bærekraftig næringspolitikk som bidrar til utvikling, innovasjon og nye grønne arbeidsplasser. Tromsø kommune skal være en god og forutsigbar tilrettelegger for det lokale næringslivet.

Havet er sentralt i næringsutviklingen i Tromsø. Kommunen har den største fiskeflåten i Norge, er den største fiskerihavnen, og har avansert forskning og industri innen marin bioteknologi. Havet er fremtiden for Tromsø, og vi sammen skal høste og forvalte ressursene til beste for dagens og kommende generasjoner. Samarbeidspartiene vil derfor utarbeide en strategi for å styrke og bygge opp under fiskeriflåten i Tromsø kommune, herunder styrke kystflåtens kvotegrunnlag, gi økt lokal verdiskaping og sikre rekruttering til faget. I strategien skal en vurdere kommunal drift av fiskerihavnene.

Kommunen har verdensledende kompetansemiljøer og kunnskapsnæringer innen forskning, akademia, jordobservasjon, ny teknologi og digitalisering, som gir økt verdiskaping til kommunen. Gjennom tett samarbeid med disse miljøene skal Tromsø kommune jobbe for nyetableringer. Dette vil gi flere arbeidsplasser og bidra til økt forskning, innovasjon og grønn omstilling og styrke vår posisjon som arktisk hovedstad.

Tromsø kommunes fantastiske natur tiltrekker stadig større grad av turisme, noe som gir utfordringer. Det sentrale førende premisset til denne veksten må være at den skal være bærekraftig og bidra til sosial, kulturell, miljømessig og økonomisk verdiskaping.

Utfordringene næringen har innenfor arbeidsmiljø, skal i samarbeid med A-krimssenteret følges opp og forebygges. En skal gjennom vårt eierskap i Visit Tromsø se på mulige løsninger for autorisasjon og lisensordninger.

Samarbeidspartiene ønsker å innføre lokalt besøksbidrag (turistskatt), for å finansiere tiltak som legger til rette for bærekraftig turisme. Dette skal øremerkes til finansiering av investeringer, drift og vedlikehold av fellesgoder for tilreisende og fastboende. Dette skal forvaltes av et lokalt fond for bærekraftig reiseliv, som i samarbeid med utviklingslagene, tar ansvar for distriktene og nærliggende kommuner.

Tromsø kommune er en betydelig innkjøper av varer og tjenester. Kommunens rolle som innkjøper skal bidra til å forsterke lokale leverandører, gjennom anbudsutlysningene og skal bruke innkjøpsmakten til å kutte utslipp og omstille samfunnet.

Alle skal være trygge på jobb. Kommunen skal derfor gjennom sine innkjøp og anbud bidra til dette gjennom å stille klare og tydelig krav om heltid, læreplasser, tariffavtaler og begrense innleie til alle som leverer tjenester til kommunen.

VIKTIGE FELLES PRINSIPPER

- Samarbeidspartiene vil prioritere å videreføre det gode samarbeidsklimaet i de folkevalgte organer i Tromsø kommune.
- Samarbeidspartiene vil ha fokus på felles retningslinjer for folkevalgte, med vekt på habilitetsopplæring og etiske standarder.
- Samarbeidspartiene skal bli enige om budsjetter og de viktigste styringsdokumentene til Tromsø kommune, herunder kommuneplaner, handlingsplaner, kystsoneplanen og store prosjekter som Tenk Tromsø.
- Samarbeidspartiene skal legge til rette for gode medvirkningsprosesser med kommunale råd, utviklingslag og bydelsråd når beslutninger skal tas.
- Samarbeidspartiene skal samarbeide som en felles fraksjon i alle utvalg.
- Samarbeidspartiene vil også legge til rette for økt samarbeid på tvers av kommunegrenser, med Statsforvalteren og med fylkeskommunene i nord.

STYRINGSMODELL

- 1) Samarbeidspartiene vil videreføre dagens formannskapsmodell med følgende endringer:

Det legges om til fra fem til fire hovedutvalg som fordeles med følgende fagfelt:

- Helse og velferd
- Oppvekst og utdanning
- Kommune og byutvikling
- Klima, miljø, natur, næring, samfunn, kultur, idrett og friluft

Hvert av hovedutvalgene skal bestå av elleve medlemmer.

Formannskapet skal opprette et ad-hoc utvalg, som skal arbeide med fellesskap og sosial utjevning.

Samarbeidspartiene vil legge opp til en organisering der man ikke i perioden skal ha mer enn gjennomsnittlig lønnsvekst i kroner som i kommunen.

FORDELING AV POSISJONER

Ordfører: AP

Varaordfører: SV

Fordeling i formannskapet, 13 representanter totalt:

AP: 2 representanter, førstevara: AP

SV: 2 representanter, førstevara: AP

Rødt: 1 representant, førstevara: AP

MDG: 1 representant, førstevara: AP

SP: 1 representant, førstevara: AP

Hovedutvalg, med ledere og nestledere i parentes:

Kommune og byutvikling: AP (SV)

Helse og velferd: AP (SP)

Oppvekst og utdanning: SV (Opposisjonen)

Klima, miljø, natur, næring, samfunn, kultur, idrett og friluft: AP (MDG)

Haste-utvalg satt under formannskapet Fellesskapet og sosial utjevning: AP (Rødt)

Kontrollutvalgets leder: Opposisjonen

UNDERSKRIFTER

Tromsø, 3. oktober 2023

Arbeiderpartiet

Gunnar Wilhelmsen

Marta Hofsøy

Jarle Heitmann

Sosialistisk Venstreparti

Pål Julius Skogholt

Sigrid Bjørnhaug Hammer

Matias Hogne Kjerstad

Senterpartiet

Kathrine Strandli

Enid Bråthen

Mats Hegg Jacobsen

Miljøpartiet De Grønne

Barbara Vögele

Sigurd Salberg Pedersen

Arne-Wilhelm Theodorsen

Rødt

Peder Joakimsen

Hanne Steenvaag

Jens Ingvald Olsen